



วารสารวิจัย ราชภัฏเชียงใหม่

ประจำปีที่ 16 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2557-มีนาคม 2558

CHIANG MAI
RAJABHAT
UNIVERSITY



ISSN 1513-8410

CMRU

วารสารวิจัยเพื่อรับใช้สังคม



วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

RAJABHAT CHIANG MAI RESEARCH JOURNAL

ประจำปี 16 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2557-มีนาคม 2558

ISSN 1513-8410

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย

อาจารย์ ดร.บังอร ฉัตรรุ่งเรือง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.ทัตพร คุณประดิษฐ์

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ นักรบ

รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรา ตันติประภา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ จอมภักดี

รองศาสตราจารย์ ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพงษ์ รัชยพงษ์

อาจารย์ ดร.คณิต เทพ ปิฎกมุนีนาถ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิศักดิ์ ธีรานุกูล

อาจารย์ ดร.วิรัชญา แจ่มกระจ่าง

รองศาสตราจารย์ อรุณ มณีสงฆ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัตน์ สิริสมบัติ

อาจารย์ ดร.วราวิชต์ มัชฌิมบุรุษ

อาจารย์ ดร.ฤทัยภัทร พิมลศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดา ปิงเมือง

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวดี ม้าลำพอง

อาจารย์ ดร.จิตติมา กตัญญู

อาจารย์ ดร.จตุพร เสถียรคง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี พิรพรพิศาล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตชล ผลารักษ์

อาจารย์ ดร.พลรัตน์ พันธุ์แพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทศน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สิทธิการ

ดร.นพ.ชูลิน สิลพัทกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณพินิ สันติกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชาภพ พันธุ์แพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน

อาจารย์ ว่าที่ร้อยเอก ดร.ขจร ตรีโสภณากร

นางณัฐธยาน์ บันเทา

นางสาวธาวินี อ่อนเป็ง

นางสาวศรัญญา ไชยวงศ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

โรงพยาบาลสารภี

Hong Kong Polytech University

มหาวิทยาลัยพายัพ

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 14 เลขที่ 202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ 0-5388-5959 โทรสาร 0-5388-5950

คำนำ FOREWORD

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นเพื่อรองรับงานวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษา โดยบทความที่ขอรับการตีพิมพ์ในวารสารนั้นจะต้องแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ว่าสามารถนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่น อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมในทางที่ดีขึ้น รวมถึงแนวทางการสร้างความตระหนักและการรับรู้ในปัญหา และแนวทางแก้ไขของชุมชนและสังคมได้

วารสารฉบับนี้ ยังคงเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความ องค์ความรู้ หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากคณาจารย์ นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ไปสู่สังคม ชุมชน ท้องถิ่น และผู้ที่สนใจทั่วไป โดยมีบทความที่หลากหลายสาขา ทั้งทางด้านชุมชนและสังคม ได้แก่ การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว การพัฒนาวิถีประชาธิปไตย การสร้างสื่อสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้ประกอบการผักริเริ่ม ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าและการจัดการไฟฟ้า ความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืชและคุณภาพน้ำ ด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ เครื่องดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ ด้านสุขภาพ ได้แก่ การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ ประสิทธิภาพบริการของร้านค้าปลีกงานหัตถกรรม ซึ่งบทความต่างๆ เหล่านี้ยังคงได้รับการพิจารณาและผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างเข้มข้นดังเช่นที่ผ่านมา

กองบรรณาธิการขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านที่ได้ส่งบทความเข้ามาขอรับการตีพิมพ์ในวารสาร และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความในวารสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการของประเทศไทยต่อไป

กองบรรณาธิการ
วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

1	แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อรวิ บุญนาค และรณภพ เจริญบุญ
17	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว บ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ กิตติชัย ปัญญาวัน
29	ปัจจัยจากการตั้งถิ่นฐานและพื้นที่ทำกินที่ส่งผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าและการจัดการไฟป่า ชลิต ศรีจันทร์แก้ว และนรินทร์ชัย พัฒนพงศา
43	การศึกษาเครื่องดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ในเขตพื้นที่โครงการหลวงอ่างช้าง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ นิรุตร์ แก้วหล้า
57	การสร้างเครือข่ายสุขภาพเพื่อการพึ่งตนเองในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านช้าง อำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่ ณฤชล รัญเสวะ
71	การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโซ่อุปทานผักอินทรีย์ กรณีศึกษา: โครงการอาหารปลอดภัย โรงพยาบาลลำปาง สุรยุทธ ทองคำ
83	การพัฒนาประสิทธิภาพบริการของร้านค้าปลีกงานหัตถกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ ดรุชา รัตนดำรงอักษร
99	ความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืชและคุณภาพน้ำในเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จิรวัดณ์ กนกพันจิรวัดณ์
109	การสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น: การทอดผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ทศวรรณ อิมาคำ
123	การทดลองการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน สนิท ภูมาศ

CHIANG MAI
RAJABHAT
UNIVERSITY

Vol. 16 No. 1 October 2014-March 2015

การสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น:
การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน

.....

**CREATION OF LOCAL WISDOM INFORMATION MEDIA:
COTTON BROCADE WEAVING OF LAMPHUN PROVINCE**

.....

ทศวรรณ ธิมาคำ

CHIANG MAI
RAJABHAT
UNIVERSITY



การสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น: การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน

CREATION OF LOCAL WISDOM INFORMATION MEDIA: COTTON BROCADE WEAVING OF LAMPHUN PROVINCE

ทศวรรณ ธิมคำ

ภาควิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสื่อสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์และสิ่งพิมพ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน และประเมินการใช้สื่อดังกล่าว ตามแนวคิดการจัดการสารสนเทศในการค้นหา รวบรวม ข้อมูล ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาให้เป็นสารสนเทศที่พร้อมให้บริการ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ และเผยแพร่สารสนเทศไปยังผู้เรียนรู้ โดยการสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นใช้เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสังเกตการณ์ การทอผ้าจากช่างทอผ้า และประเมินการใช้สื่อด้วยแบบประเมินกับกลุ่มบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มนักเรียน นักศึกษา และกลุ่มผู้สนใจทั่วไป โดยใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Type) และพัฒนาสื่อสารสนเทศโดยใช้โปรแกรม iBooks Author เผยแพร่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่าน iBooks Store ชื่อ Thai Lanna Local Wisdom: Cotton Brocade Weaving of Lamphun Province ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) คือ การแสดงผล iBooks สามารถแสดงผลได้รวดเร็ว การออกแบบมีความสวยงาม มีความหลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ การใช้เมนูต่างๆ และการติดตั้งระบบ (iBooks Application) มีความสะดวก ด้านประสิทธิผลของสื่อมีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) คือ ความรู้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์นี้มีคุณค่ามากต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสามารถใช้เป็นตัวอย่างหรือแนวทางในการพัฒนาสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทอผ้าในชุมชนและภูมิภาคอื่นๆ

คำสำคัญ: สื่อสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้าย

ABSTRACT

The purposes of this study were: to create electronic and printed media concerning cotton brocade weaving of Lamphun province and to evaluate the media by applying methods of information management in order to search and collect local wisdom information. The researcher implemented a developmental research method to create the media and used a Likert's Method of Summated Rating for media assessment. In-depth interview and participatory observation were employed to the weavers. Afterwards, the researcher developed the electronic and printed media to publish for learners. An iBooks Author application was utilized to develop the media as iBooks, Pdf file and in book format entitled "*Thai Lanna Local Wisdom: Cotton Brocade Weaving of Lamphun Province*". The results of the media evaluation efficiency of 3 groups of users were as follows: people from related organizations, students and interested people were at the highest level ($\bar{X} = 5.00$) with regard to iBooks could display the content rapidly. The presentation was beautiful and creative. An iBooks Application was easy to install and the media effectiveness reached the highest level ($\bar{X} = 5.00$). In addition, the local wisdom information contained in the electronic and printed media were valuable for conservation and could be used as examples or guidelines to develop other local wisdom information media.

Keywords: Local Information Media, Local Wisdom, Cotton Weaving

บทนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ ผ่านการทดลองและการนำไปใช้จริงในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน จนเกิดเป็นองค์ความรู้ของตนและสังคม ซึ่งภูมิปัญญาเหล่านี้มีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ แต่สารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นบางส่วนได้สูญหายและขาดความสมบูรณ์ครบถ้วนขององค์ความรู้ อันสืบเนื่องจากขาดการบันทึกอย่างเป็นระบบ การหวงไว้เฉพาะบุคคล และขาดการสืบทอดอย่างต่อเนื่อง จึงทำภูมิปัญญานั้นไม่แพร่หลายและสูญหายไปมากที่สุด (ทศวรรณ ธิมคำ, 2556)

ภูมิปัญญาด้านศิลปหัตถกรรมการทอผ้าพื้นบ้านล้านนาเป็นงานฝีมือที่เชื่อมโยงถึงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีการดำรงชีวิตของคนพื้นบ้านในแต่ละยุคสมัยตามกาลเวลาและการหล่อหลอมให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมท้องถิ่นนั้นๆ จนเป็นเอกลักษณ์ตามลักษณะของพื้นบ้านตน ภูมิปัญญาเหล่านี้สร้างขึ้นด้วยมือเชิงศิลปะเพื่อถ่ายทอดและสะท้อนคุณค่าความคิดของชุมชนที่เป็นอยู่ลงในชิ้นงาน ทั้งการบอกเล่าลักษณะที่ตั้งของชุมชน รวมถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ ที่แสดงออกมาผ่านลวดลายผ้าที่ประณีตงดงามและทักษะในงานฝีมือนี้จะถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดยการบอกเล่าและสอนกันภายในครอบครัวและชุมชน จึงทำให้งานศิลปหัตถกรรมการทอผ้าพื้นบ้านเป็นสิ่งบอกเล่าความเป็นมาของเชื้อชาติชุมชนนั้นได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับภูมิปัญญาการทอผ้าในจังหวัดลำพูนที่มีมาแต่อดีตอันยาวนาน โดยเฉพาะการทอผ้าฝ้ายยกดอกที่มีความโดดเด่นด้านการประดิษฐ์ลวดลายที่อ่อนช้อย ซึ่ง พงศ์แก้ว ณ ลำพูน, เจ้า (2533) กล่าวว่า ในอดีตลวดลายผ้าไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จึงต้องจดจำลวดลายไว้ในสมองของคนทอผ้า ดังนั้นจึงสูญหายได้ง่ายหากความจำเลอะเลือนหรือช่างทอผ้าเสียชีวิตไป และจากการศึกษาของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำพูน (2535) พบว่าการทอผ้าในจังหวัดลำพูนมีจำนวนน้อยลงเนื่องจากคนในชุมชนหันไปประกอบอาชีพอื่นมากขึ้น โดยเฉพาะการรับจ้างทำงานในนิคมอุตสาหกรรมเพราะการทอผ้ายกดอกนั้นใช้ระยะเวลานาน มีขั้นตอนที่ซับซ้อน รายได้จากการทอผ้าได้น้อยจึงทำให้คนรุ่นใหม่ไม่เห็นความสำคัญที่จะสืบทอดเอาไว้ และประกอบกับการผลิตผ้าจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีราคาถูกและหาซื้อได้ง่ายโดยทั่วไป ทำให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลกระทบต่อวงการทอผ้ายกดอกของจังหวัดลำพูนเป็นอย่างมาก

การถ่ายทอดภูมิปัญญาในอดีตนั้นปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ จะเป็นผู้ส่งสอนลูกหลาน โดยมุ่งสอนให้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะการส่งสอน ถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพของครอบครัว เพื่อลูกหลานจะได้มีทักษะอาชีพติดตัวไปทำมาหากินในอนาคต ซึ่งการถ่ายทอดความรู้หรือภูมิปัญญานั้นไม่เพียงแต่ถ่ายทอดทฤษฎีแล้ว ยังให้ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติจริงภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ เมื่อผู้เรียนรู้มีปัญหาก็จะได้คำแนะนำและแก้ไขให้ถูกต้องเป็นรายบุคคลไป นอกจากการเรียนรู้ภายในครอบครัวแล้ว ในอดีตการเรียนรู้สามารถเรียนผ่านสถานที่ต่างๆ ของชุมชน เช่น วัด ตลาดเช้า ศูนย์ประชุมของชุมชน เป็นต้น แต่ปัจจุบันนอกจากเครื่องมือที่เป็นหนังสือหรือสิ่งพิมพ์แล้ว มนุษย์ไม่อาจปฏิเสธถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่องค์ความรู้ต่างๆ บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางแก่ชุมชนและผู้สนใจ อีกทั้งเป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม อันมีค่ายิ่งนี้ให้คงอยู่สืบไป (ทศวรรณ ชิมคำ, 2556)

การเปลี่ยนของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนั้น ทำให้การเพิ่มปริมาณและประเภทของสื่อใหม่ๆ มากขึ้น ส่งผลให้พฤติกรรมการรับข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ หรือความรู้นั้นมีการปรับเปลี่ยนตาม เมื่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นผู้ถ่ายทอดความรู้จึงต้องมีกระบวนการการผลิตและการพัฒนารูปแบบของสื่อใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยเฉพาะสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือรองรับการอ่านหรือการสืบค้นหาความรู้ได้ง่ายโดยเฉพาะอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีหลากหลายชนิดให้เลือกใช้ตามความเหมาะสมในปัจจุบัน (ทศวรรณ ชิมคำ, 2556)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำวิชาการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้มาศึกษาการสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอดผ้าฝ้ายยกดอกตามกระบวนการจัดการสารสนเทศ เพื่อเผยแพร่ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ภูมิปัญญาการประกอบอาชีพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ในจังหวัดลำพูน ตามจุดมุ่งหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มุ่งกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ความรู้อันเป็นสากล และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง และเผยแพร่ อนุรักษ์ ส่งเสริมการประกอบอาชีพท้องถิ่นต่อไปอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์ การทอดผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน
2. เพื่อประเมินสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอดผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการสร้างเนื้อหาและผลิตสื่อเพื่อให้สื่อมีคุณภาพ มีการถ่ายทอดข้อมูลอย่างชัดเจน มีความเหมาะสมกับผู้ใช้สื่อ มีบรรยากาศในการอ่านที่สอดคล้องกับเนื้อหา และสร้างความจดจำให้กับผู้รับสารนั้น นักวิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการพัฒนาสื่อ

1.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Form) ซึ่งสนทนาเชิงลึกรายบุคคล ประกอบด้วยประเด็นคำถามเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์การทอผ้าฝ้ายยกดอก กรรมวิธีในการทอผ้าฝ้าย ได้แก่ วิธีการออกแบบลายผ้าทอ ขั้นตอนการทอผ้าฝ้าย และเทคนิคการทอผ้าฝ้ายที่สำคัญ

1.2 แบบสังเกตการณ์ (Structured Observation Form) ซึ่งใช้สำหรับการสังเกตการณ์เกี่ยวกับเทคนิคการทอผ้าฝ้ายยกดอกให้ประณีตสวยงาม

1.3 สมุดบันทึก ใช้สำหรับการบันทึกระหว่างสนทนาและการสังเกตการณ์ รวมถึงการบันทึกความรู้ระหว่างเรียนรู้ปฏิบัติจริงร่วมกับช่างทอผ้า

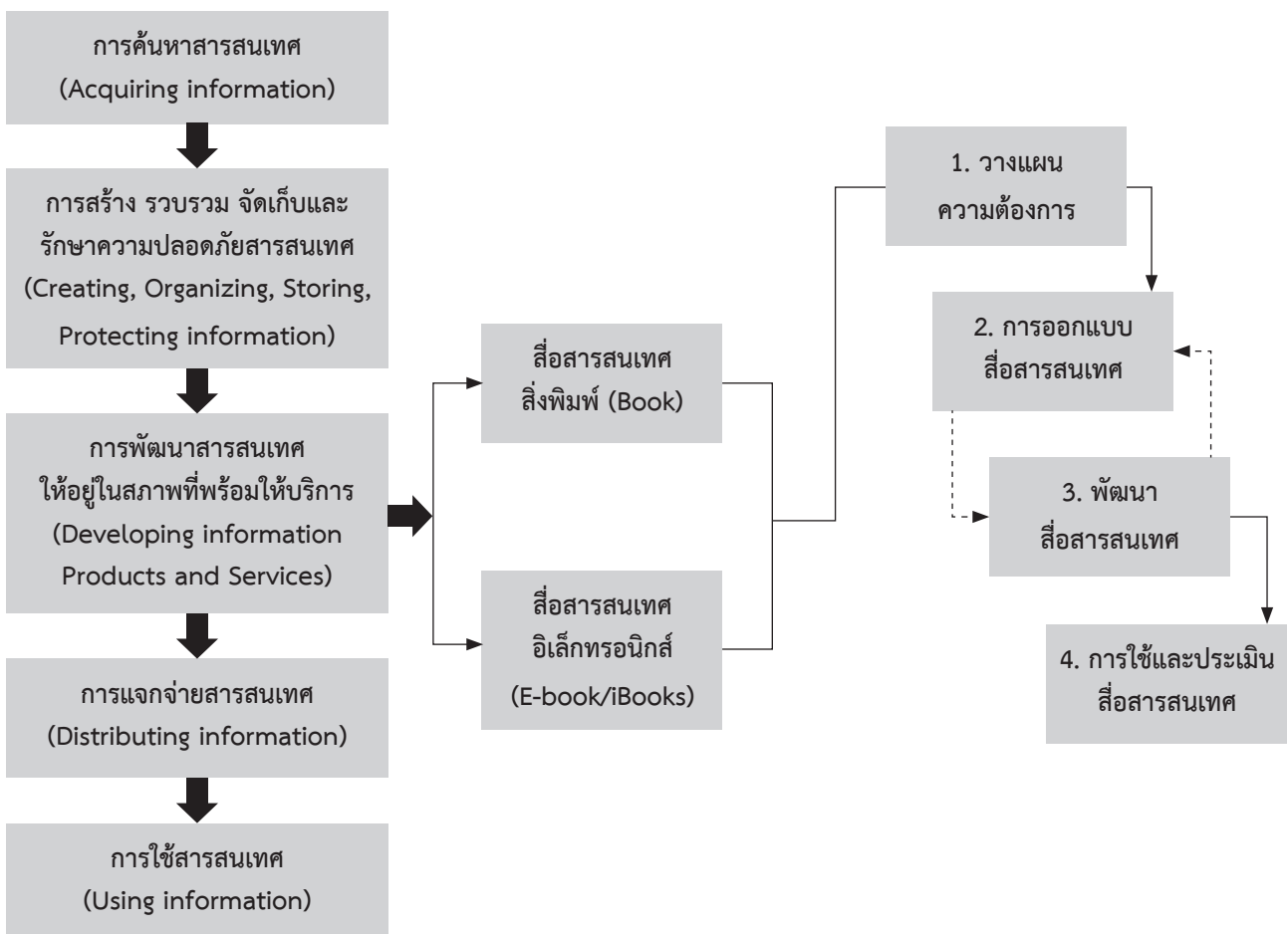
1.4 เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์และสนทนากับช่างทอผ้า

1.5 เครื่องบันทึกภาพนิ่ง ใช้สำหรับบันทึกภาพที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาอธิบายประกอบเนื้อหาในสื่อสารสนเทศเพื่อความเข้าใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการบันทึกความรู้ที่ชัดเจนให้สมบูรณ์

1.6 เครื่องบันทึกภาพเคลื่อนไหว ใช้สำหรับบันทึกกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ของการทอผ้าฝ้ายยกดอกที่ยากต่อการอธิบายด้วยตัวหนังสือและภาพนิ่ง เพื่อถ่ายทอดความรู้ชนิดฝังลึกให้ผู้เรียนรู้เกิดความเข้าใจในเทคนิคการทอผ้ามากขึ้น

1.7 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ใช้สำหรับออกแบบและสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าฝ้ายยกดอกจังหวัดลำพูน ทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์

ส่วนการดำเนินงานวิจัยและขั้นตอนการพัฒนาสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าฝ้ายยกดอกลำพูนนั้น ใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนาสื่อสารสนเทศดังแผนภูมิและรายละเอียดต่อไปนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด การพัฒนาสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน

1. การค้นหาสารสนเทศ

การค้นหาสารสนเทศโดยการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสอบถาม สัมภาษณ์ จากช่างทอผ้าที่โรงทอผ้า ตำบลเวียงยอง และตำบลสันต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และบันทึกรูปภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวประกอบ

2. การสร้าง รวบรวม จัดเก็บและรักษาความปลอดภัยสารสนเทศ

การสร้าง รวบรวม จัดเก็บและรักษาความปลอดภัยสารสนเทศ โดยการจัดหมวดหมู่ความรู้การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ซึ่งแบ่งเป็น 5 หมวดหมู่ ดังนี้

- 1) ประวัติการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน
- 2) ลวดลายของผ้าทอยกดอก จังหวัดลำพูน
- 3) วัสดุ อุปกรณ์ การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน
- 4) การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน
- 5) ผู้เชี่ยวชาญและช่างทอผ้ายกดอก จังหวัดลำพูน

3. การพัฒนาสารสนเทศให้อยู่ในสภาพที่พร้อมให้บริการ

สำหรับการพัฒนาสารสนเทศ ได้ยึดหลักการออกแบบและผลิตสื่อให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

- 1) การวางแผนการจัดทำสื่อ
- 2) การถ่ายทอดข้อมูลอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับผู้รับสื่อ
- 3) การเผยแพร่และสร้างความจดจำให้กับผู้รับสารจากสื่อที่ผลิต

โดยพัฒนาสื่อตามกรอบแนวคิดการพัฒนาระบบอย่างรวดเร็วของ Jeffrey A. Hoffer ประกอบด้วย การวางแผนความต้องการ การออกแบบระบบ การพัฒนาระบบ การใช้ระบบ และผู้วิจัยได้เพิ่มการประเมินระบบเป็นระดับสุดท้ายตามรายละเอียดดังนี้

- 1) การวางแผนความต้องการ

ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาค้นคว้า สอบถาม สังเกตและการปฏิบัติเกี่ยวกับการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน มาวางแผนความต้องการเพื่อกำหนดความเป็นไปได้ของสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าว โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสร้างเป็นสื่อความรู้สำหรับจัดเก็บและถ่ายทอดความรู้การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อให้ผู้ที่สนใจและเยาวชนรุ่นใหม่สามารถเข้ามาใช้บริการได้ตลอดเวลา โดยใช้ชื่อสารสนเทศนี้ว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา: การทอผ้าฝ้ายยกดอกลำพูน” และชื่อภาษาอังกฤษ คือ “Thai Lanna Local Wisdom: Cotton Brocade Weaving of Lamphun Province” โดยจะถ่ายทอดความรู้การทอผ้าออกมาในลักษณะภาพนิ่ง ตัวอักษร และภาพเคลื่อนไหว โดยภาพเคลื่อนไหวนั้นจะบันทึกภาพด้วยกล้องวิดีโอดิจิทัล เพื่อสาธิตการทอผ้าฝ้ายยกดอก ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์นั้นจะนำเสนอในลักษณะตัวอักษร และมีภาพประกอบ โดยนำต้นฉบับสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาปรับเปลี่ยนคุณลักษณะให้เหมาะสมกับการพิมพ์ด้วยระบบเลเซอร์สี

- 2) การออกแบบสื่อสารสนเทศ

การออกแบบสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน แบ่งการออกแบบเป็น 2 ส่วน คือ การออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยออกแบบเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (iBooks) โดยใช้โปรแกรม iBooks Author ของบริษัท Apple เพื่อให้สามารถอ่านด้วยอุปกรณ์ iPad และ Macbook ผ่าน iBooks Application ได้ และสามารถดาวน์โหลดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับนี้ผ่าน iBooks Store ได้ฟรี นอกจากนี้ผู้วิจัยนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวมาแปลงเป็นไฟล์ .pdf เพื่อนำไปเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ebooks.in.th ทั้งในรูปแบบแอปพลิเคชันและเว็บไซต์

2.2 การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้วิจัยได้นำไฟล์ .pdf มาจัดเรียงเป็นรูปเล่มตามมาตรฐานขององค์ประกอบของหนังสือที่ประกอบไปด้วย ปกนอก ใบรองปก คำนำ กิตติกรรมประกาศ สารบัญ เนื้อหา บรรณานุกรม ประวัตินักวิจัย จากนั้นจึงนำเข้าสู่กระบวนการพิมพ์รูปเล่มด้วยระบบเลเซอร์สี

3) การพัฒนาสื่อสารสนเทศ

การออกแบบสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้พัฒนาตามโครงสร้างการออกแบบไว้เบื้องต้น โดยมีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

3.1 การจัดหาฮาร์ดแวร์ (Hardware) สำหรับพัฒนาสื่อสารสนเทศตามลักษณะงาน

3.2 การจัดหาซอฟต์แวร์ (Software) ที่ใช้ในการพัฒนาสื่อสารสนเทศตามที่ออกแบบ

3.3 การเตรียมเนื้อหาสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย ข้อมูลตัวอักษร ข้อมูลรูปภาพ และข้อมูลไฟล์วิดีโอ

3.4 การสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้สร้างสื่อตามรายละเอียดดังนี้

1. ออกแบบเทมเพลต (Template) โดยโปรแกรม iBooks Author

2. สร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน โดยใช้เครื่องมือต่างๆ ของโปรแกรม iBooks Author

3. ส่งออกเอกสาร (File Export) จาก iBooks Author ไปสู่อุปกรณ์ iPad เพื่อแสดงผลสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน

4. ส่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา: การทอผ้าฝ้ายยกดอกลำพูน” และชื่อภาษาอังกฤษคือ “Thai Lanna Local Wisdom: Cotton Brocade Weaving of Lamphun Province” เข้าสู่ iBooks Store เพื่อเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้ดาวน์โหลดฟรี ผ่านอุปกรณ์ที่รองรับ ได้แก่ iPad และ MacBook

Available on iPad and Mac.

Category: Art & Architecture

Published: Apr 29, 2014

Publisher: Chiangmai Rajabhat University

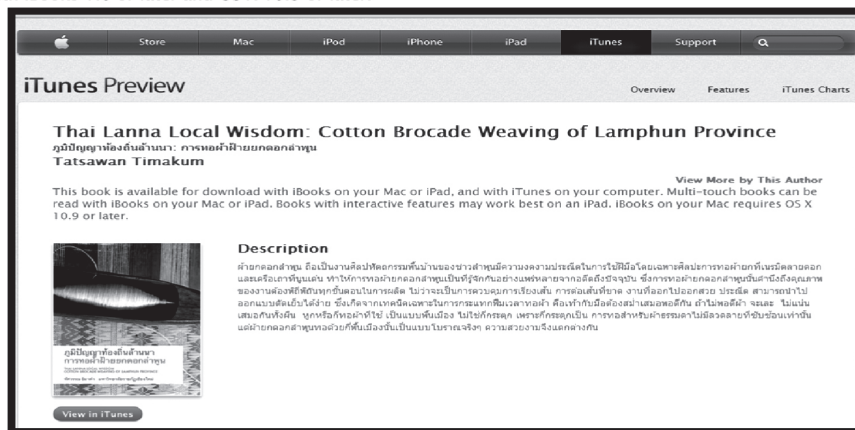
Seller: tatsawan timakum

Print Length: 88 Pages

Language: Thai

Version: 1.0

Requirements: To view this book, you must have an iPad with iBooks 3 or later and iOS 5.1 or later, or a Mac with iBooks 1.0 or later and OS X 10.9 or later.



ภาพที่ 2 ข้อมูล อุปกรณ์ และระบบปฏิบัติการที่รองรับ iBooks

จากนั้นผู้วิจัยนำไฟล์หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน มาแปลงเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ .pdf files เพื่อเผยแพร่ในเว็บไซต์ www.ebooks.in.th ทั้งในรูปแบบแอปพลิเคชันและเว็บไซต์

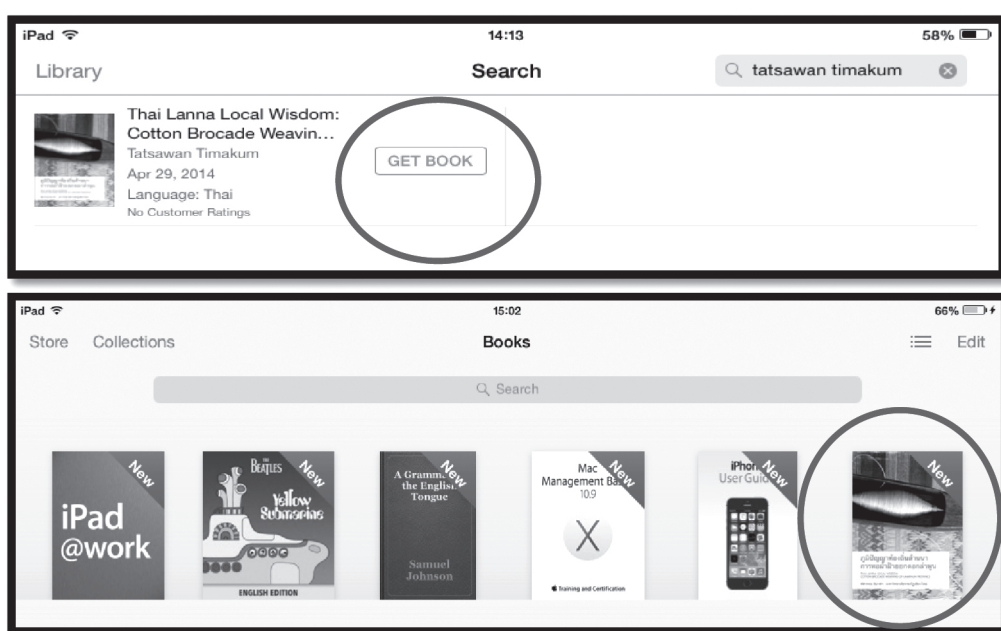
ส่วนสื่อสารสนเทศชนิดสิ่งพิมพ์ ผู้วิจัยนำไฟล์หนังสือ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ชนิดอิเล็กทรอนิกส์มาปรับปรุงคุณภาพความละเอียดของรูปภาพต่างๆ แล้วบันทึกเป็น .pdf files เพื่อจัดพิมพ์ด้วยระบบพิมพ์เลเซอร์สี

4) การใช้และการประเมินสื่อ

เมื่อสร้างเนื้อหาในแต่ละหน้าหรือแต่ละบทแล้วจึงแสดงตัวอย่าง (Preview) ดูเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง รวมถึงการออกแบบที่ผู้อ่านจะอ่านได้สะดวก และเป็นการทดสอบการแสดงผลที่เป็นจริง เมื่อนำขึ้นเผยแพร่ใน iBooks Store ซึ่งสามารถแสดงตัวอย่างผ่านอุปกรณ์เชื่อมต่อกับ iPad หรือแสดงบน MacBook ก็ได้ หากพบข้อผิดพลาดจึงทำการแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป

4. การแจกจ่ายสารสนเทศ (Distributing information)

การเผยแพร่สื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูนนั้น ผู้วิจัยได้เผยแพร่สื่อ 2 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ iBooks เผยแพร่ผ่าน iBooks store และ .pdf files เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของ www.ebooks.in.th



ภาพที่ 3 iBooks “Thai Lanna Local Wisdom: Cotton Brocade Weaving of Lamphun Province”

5. การใช้สารสนเทศ (Using information)

จากการออกแบบและพัฒนาสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูนนั้น ผลการพัฒนาสื่อสามารถแสดงผลดังต่อไปนี้

- 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภท iBooks สามารถแสดงผลได้ทั้งข้อมูลที่เป็นตัวอักษร รูปภาพ และ ภาพเคลื่อนไหวในลักษณะสื่อประสม (Multimedia)
- 2) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภท pdf File นั้นสามารถแสดงผลเหมือนกับสิ่งพิมพ์คือ แสดงผลเป็นตัวอักษรและรูปภาพประกอบ ไม่สามารถแสดงผลวิดีโอได้ เนื่องจากข้อจำกัดของโปรแกรมและเว็บไซต์ที่ให้บริการดาวน์โหลด E-book



ภาพที่ 4 การแสดงผลของสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น

“Thai Lanna Local Wisdom: Cotton Brocade Weaving of Lamphun Province”

2. เครื่องมือวิจัยในการประเมินการใช้สื่อที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการพัฒนาสื่อ

สำหรับการประเมินสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ประเมินความคิดเห็นของผู้ใช้สื่อ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มผู้สนใจทั่วไป โดยผู้วิจัยเลือกใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Type หรือ Likert's Method of Summated Rating) ของเรนซิส ลิเคิร์ต (Rensis Likert) ออกแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยที่ใช้วัดสิ่งที่เป็นนามธรรม ด้วยการแปลงเป็นเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อความรายการประเมินที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการวัดโดยให้ผู้ประเมินได้แสดงความคิดเห็นของตนเองบนมาตรวัดที่เป็นช่วงของความรู้สึก โดยกำหนดไว้เป็นเกณฑ์ระดับคุณภาพ 5 ระดับ จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยหาความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อหาค่าความคิดเห็นของผู้ประเมินในแต่ละส่วน โดยมีการกำหนดค่าช่วงคะแนนเกณฑ์ระดับคุณภาพ

ผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย แบ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. การสร้างสื่อสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน

การสร้างสื่อสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูนนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและประโยชน์ของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่างๆ รวมถึงค่าใช้จ่าย ความยากง่ายในการใช้สื่อ จากนั้นจึงเลือกการสร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้โปรแกรม iBooks Author ของบริษัท Apple โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นนั้นเรียกว่า iBooks ซึ่งผู้อ่านสามารถดาวน์โหลดได้ฟรีจาก iBooks Store ผ่านอุปกรณ์ 2 ชนิด คือ แท็บเล็ต iPad และคอมพิวเตอร์ MacBook นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มช่องทางการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้อีกหนึ่งช่องทางคือ การนำไฟล์ pdf เผยแพร่บนเว็บไซต์ www.ebooks.in.th เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีอุปกรณ์ดังกล่าวสามารถดาวน์โหลดเอกสารมาอ่านได้

ในการสร้าง iBooks นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาการทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน จากเอกสาร งานวิจัย และลงพื้นที่เพื่อสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต การทอผ้าเพิ่มเติม รวมทั้งบันทึกข้อมูลในลักษณะรูปภาพ และวิดีโอ สำหรับนำมาประกอบการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นจึงนำข้อมูล ความรู้ มาจัดหมวดหมู่ และสร้างสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ชื่อ “ภูมิปัญญาท้องถิ่น ลำพูน: การทอผ้าฝ้ายยกดอกลำพูน” หรือ “Thai Lanna Local Wisdom: Cotton Brocade Weaving of Lamphun Province” โดยผู้อ่านสามารถเรียนรู้ได้ผ่านตัวอักษร รูปภาพ และวิดีโอการทอผ้าประกอบ สำหรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ pdf นั้นผู้อ่านไม่สามารถดูวิดีโอได้เนื่องจากข้อจำกัดของโปรแกรมและเป็นไปตามเงื่อนไขของเว็บไซต์ที่เผยแพร่

2. การสร้างสื่อสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน

การสร้างสื่อสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูนนั้น ผู้วิจัยได้นำไฟล์ pdf ที่ Export จากโปรแกรม iBooks Author มาจัดเรียงเป็นรูปเล่มตามมาตรฐานขององค์ประกอบของหนังสือ ที่ประกอบไปด้วย ปกนอก ไบรอนปก คำนำ กิตติกรรมประกาศ สารบัญ เนื้อหา บรรณานุกรม ประวัตินักวิจัย จากนั้นจึงนำเข้าสู่กระบวนการพิมพ์รูปเล่มด้วยระบบเลเซอร์สีกระดาษปอนด์ ขนาด A4 เข้าเล่มด้วยปกแข็ง อาร์ตมัน

3. การประเมินสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน

ในการประเมินสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินประสิทธิภาพและการประเมินประสิทธิผลการใช้งานสื่อสารสนเทศทั้ง 2 ประเภทคือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ โดยกลุ่มผู้ประเมินแบ่งเป็น 3 สถานะ ได้แก่ กลุ่มบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มผู้สนใจทั่วไป จากผลการประเมินด้วยแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

1) การประเมินประสิทธิภาพการใช้สื่อสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์

บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าการทำงานของสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพระดับมากที่สุดคือ การติดตั้งระบบ (iBooks Application) ทำได้ง่าย และการเข้าสู่ iBooks สะดวกต่อการใช้งาน ความเหมาะสมของตัวอักษรง่ายต่อการอ่าน การนำเสนอ รูปภาพ วิดีโอ และเสียง มีความเหมาะสม การออกแบบมีความสวยงาม มีความหลากหลาย และมีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ การใช้เมนูต่างๆ มีความสะดวก เนื้อหาที่มีความเหมาะสม ถูกต้อง ครบถ้วน อ่านเข้าใจง่าย และการแสดงผล iBooks สามารถแสดงผลได้รวดเร็ว ที่ค่าเฉลี่ย 5.00 4.83 4.67 และ 4.50 ตามลำดับ

2) การประเมินประสิทธิภาพการใช้สื่อสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์

บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนักเรียน นักศึกษา เห็นว่าการทำงานของสื่อสิ่งพิมพ์มีประสิทธิภาพระดับมากที่สุดทุกรายการ คือ มีความเหมาะสมของตัวอักษร ง่ายต่อการอ่าน การนำเสนอ รูปภาพ มีความเหมาะสม และรูปเล่มหนังสือมีขนาดเหมาะสม ที่ค่าเฉลี่ย 4.83 และ 4.75 ตามลำดับ และการออกแบบมีความสวยงาม มีความหลากหลาย และมีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ และเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ถูกต้อง ครบถ้วน และอ่านเข้าใจง่าย ที่ค่าเฉลี่ย 4.67 เช่นเดียวกับความเห็นของนักเรียน นักศึกษา

3) การประเมินประสิทธิผลการใช้สื่อสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์

บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นว่าการใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด คือ ความรู้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์นี้มีคุณค่ามากต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสามารถใช้เป็นตัวอย่างหรือแนวทางในการพัฒนาสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทอผ้าในชุมชนและภูมิภาคอื่นๆ ที่ค่าเฉลี่ย 5.00

4) การประเมินประสิทธิผลการใช้สื่อสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์

บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปเห็นว่า การใช้งานสื่อสิ่งพิมพ์มีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 5.00 ด้านความรู้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์นี้มีคุณค่ามากต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถใช้เป็นตัวอย่างหรือแนวทางในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทอผ้าในชุมชนและภูมิภาคอื่นๆ

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย การสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูนนั้น เป็นการจัดการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นที่รวบรวมข้อมูลความรู้จากปราชญ์ชุมชน ช่างทอผ้า มาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ความรู้ และนำเสนอเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสิ่งพิมพ์ จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า สื่อสารสนเทศทั้ง 2 ประเภท สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของคนในชุมชน การประกอบอาชีพการทอผ้า การเผยแพร่ความรู้ การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าให้อยู่กับชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการออกแบบสื่อของ อารยะ ศรีกุลปัญญาบุตร (2550) ที่ได้แนะนำขั้นตอนการออกแบบให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนศึกษากลุ่มผู้บริโภคสื่อให้ชัดเจน เพื่อให้ทราบลักษณะนิสัยและรสนิยม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการออกแบบสื่อ ทำให้ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้สึกถูกใจหรือสนใจเมื่อได้พบเห็น นอกจากนี้การถ่ายทอดข้อมูลต้องมีความชัดเจน มีความเหมาะสมกับผู้รับสื่อ โดยมีการเลือกองค์ประกอบ เช่น ตัวอักษร ชนิดของรูปภาพและการจัดวาง เป็นต้น เพื่อให้ผู้รับสื่ออ่านและเข้าใจง่าย ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามและให้ความสำคัญกับข้อมูลอันเป็นเนื้อหาได้ถูกต้องตามลำดับ ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความจดจำของผู้รับสาร และส่งผลต่อการเรียนรู้ต่อไป นอกจากนี้สื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัดลำพูน ยังสามารถเป็นตัวอย่างในการพัฒนาสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ หลวงมณี (2545) จากการศึกษาเรื่อง “การจัดการสารสนเทศภูมิปัญญาชาวบ้านของเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านภาคอีสาน” ที่พบว่า วิธีการจัดหาสารสนเทศได้มาจากตัวบุคคล การทำ

กิจกรรมร่วมกัน และบันทึกวิดีโอเทป เผยแพร่โดยการบอกเล่า ประชุม และเผยแพร่ด้วยวิธีอื่น โดยมุ่งให้ชุมชนมีการใช้สารสนเทศเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ อีกทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาชาวบ้าน วัฒนธรรมประเพณี นอกจากนี้เป็นการเพิ่มทักษะให้กับผู้ใช้สารสนเทศในการนำไปใช้และถ่ายทอดต่อไป

นอกจากนี้จากการวิจัยพบว่า สื่อสารสนเทศทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์ช่วยให้คนรู้จักและสนใจการทอดผ้าฝ้ายยกดอกจังหวัดลำพูนมากขึ้น ผู้เรียนรู้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปฝึกปฏิบัติเองได้ ส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการทอดผ้า และแก้ปัญหาการถ่ายทอดความรู้โดยตรงจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Stanage (1996) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ผลของการศึกษาแสดงให้เห็นว่า หนังสือคู่มือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ เป็นส่วนที่เติมเต็มให้กับส่วนที่ขาดหายไปของเทคโนโลยี และผลของการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการรู้จักใช้เทคโนโลยีในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้จะช่วยเพิ่มความสะดวกให้กับผู้นำด้านการศึกษาที่เป็นมืออาชีพในอนาคตที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงาน ทั้งด้านการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และด้านการใช้เทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาและนำไปใช้

1) ควรมีการประชาสัมพันธ์สื่อสารสนเทศนี้ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นโดยเฉพาะในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยในวงกว้าง โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หอสมุด หรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ เช่น เว็บไซต์ จดหมายข่าว หรือสิ่งพิมพ์อื่น เป็นต้น

2) ควรนำสื่อสารสนเทศนี้เผยแพร่และนำไปใช้ในจังหวัดลำพูนอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นการถ่ายทอด และอนุรักษ์ความรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

3) ควรมีการพิจารณาการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนรู้ ซึ่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์มีข้อดีข้อจำกัดแตกต่างกันออกไป โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์เหมาะสำหรับผู้มีพื้นฐานความรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและมีอุปกรณ์การอ่านที่รองรับ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ชนิดแมคบุ๊ก (MacBook) และแท็บเล็ต (Tablet) ชนิด iPad ซึ่งอุปกรณ์ทั้ง 2 ชนิดมีระบบปฏิบัติการแบบ iOS ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสมกับผู้เรียนรู้ทุกประเภท และไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ในการช่วยอ่าน แต่มีข้อจำกัดคือ ไม่สามารถดูวิดีโอหรือภาพเคลื่อนไหวการทอดผ้าได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้เป็นภาษาอังกฤษและควรมีการนำสื่อสารสนเทศนี้เป็นต้นแบบในการศึกษาและพัฒนาสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ทศวรรณ ชิมาคำ. 2556. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พงศ์แก้ว ณ ลำพูน, เจ้า. 2535. “ผ้าทอลายวิจิตรบรรจงของเจ้าพงศ์แก้ว ณ ลำพูน” ใน พระราชทานเพลิงศพ เจ้าพงศ์แก้ว ณ ลำพูน ท.จ. ณ เมรุวัดสวนดอกกรมมหาดิหารเชียงใหม่ วันที่ 18 เดือนมกราคม พ.ศ.2535. (น. 104-111). เชียงใหม่: ม.ป.พ.
- วรารณ์ หลวงมณี. 2545. การจัดการสารสนเทศภูมิปัญญาชาวบ้านของเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านภาคอีสาน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำพูน. 2535. บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมของจังหวัดลำพูนที่ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ: พระครูเวฬุวันพิทักษ์ (เขื่อนคำ อตตสนโต) นายตาไหล ก้นทะจัน (แก้วตาไหล) นายปรีชาเกียรติ บุญยเกียรติ. ลำพูน: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำพูน.
- อารยะ ศรีกัลป์ยานบุตร. 2550. การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพฯ: วิสคอมเซนเตอร์.
- Stanage, Kenneth Jon. 1996. Using Technology to Create a Learning Organization (Leadership). Doctoral's thesis Kansa State University.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

ศ.ดร.กิตติชัย วัฒนานุกร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.พหล คักดีคะทัศน์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ศ.ดร.มนัส สุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศ.ดร.อารี วิบูลย์พงษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.มนตรี แย้มกสิกร	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศ.อำนวย ขนนไทย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.โกสุม สายใจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ศ.ดร.สายสมร ล้ายอง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รศ.ดร.อวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.กรรณิกา เจริมเทียนชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รศ.ดร.วิบูลย์ รัตนพานนท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ทพ.ดร.สุรสิงห์ วิศรุตรัตน์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
รศ.ดร.สมพงษ์ วิทิตศักดิ์พันธุ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ดร.นพ.ชูสิน สีลพัทธ์กุล	โรงพยาบาลสารภี
รศ.ดร.ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.บุลรัตน์ สิทธิพงศ์	โรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์
รศ.ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธารธณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รศ.เพทาย พงษ์เพียรจันทร์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.วรรณทนี สันติกุล	Hong Kong Polytech University
รศ.ดร.ธวัชชัย รัตน์ขเลศ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	Professor Andreas Zins	Vienna University
อ.ดร.ธนะชัย พันธุ์เกษมสุข	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.บุษบา สิทธิการ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
อ.ดร.วรรณพร ทะพิงค์แก	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.โกศล มีคุณ	สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
รศ.ดร.พัชรินทร์ ระเบียบัน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.วรรณมา ศิลปอาชา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รศ.ธีรภัทร วรรณฤมล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ร.ท.หญิง ดร.เกตุศิริ เจริญวิศาล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่
รศ.ดร.รวี ลงกานี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รศ.ดร.ยุวดี พิรพรพิศาล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.ดนุลาดา จามจุรี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รศ.ธนกร ช้างน้อย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.พงษ์แก้ว อุดมสมุทรศิริ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผศ.ดร.นงลักษณ์ เขียนงาม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.ศรัณย์ นักรบ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผศ.ดร.ปรีชา เจริญเจริญ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนคร
อ.ดร.ปฐมมาวดี จงรักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.สุदारัตน์ สิทธิสมบัติ	มหาวิทยาลัยเนชั่น
อ.ดร.พนม กุณาวงค์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.วราจต์ มัชฌิมบุรุษ	มหาวิทยาลัยพะเยา
รศ.ดร.พิศิษฐ์ สิงห์ใจ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.ฤทัยภัทร พิมลศรี	มหาวิทยาลัยพะเยา
รศ.ดร.พัชรา ตันติประภา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.รณิดา ปิงเมือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผศ.ดร.วสันต์ จอมภักดี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.วรรณวดี ม้าลำพอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.คณิเทพ ปิตุภูมิภาค	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.สนิท สัตโยภาส	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.ไพรัช ตระการศิริพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.ศุภกฤษ เมธีโกคพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.พวงพยอม ชิตทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ดร.วัชรพงษ์ ชัยพงษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.กมลณัฐ พลวัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ดร.อดิศักดิ์ ธีรานุพัฒน์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.ทัตพร คุณประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.วรวิทย์ แจ่มกระจ่าง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.อรชร มณีสงฆ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.จิตติมา กตัญญู	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.สินธุ์ สโรบล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	อ.ดร.จตุพร เสถียรคง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.ดร.นิรุฒ หวังชัย	มหาวิทยาลัยแม่โจ้		

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นวารสารเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม

โดยมีเป้าหมายและขอบเขต (Aim and Scope) ที่รับตีพิมพ์บทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการศึกษา ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่น และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหา และแนวทางแก้ไขของชุมชน และท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบทางด้านงานวิจัยที่บ่งชี้สภาพการเปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่ ชุมชน และสังคม เป็นงานวิจัยที่มีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับของสังคม และงานวิจัยที่ใช้องค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น หรือสามารถคาดการณ์ ประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลง และเสนอแนวทางการพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่นให้ยั่งยืน

รูปแบบของวารสาร

- กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม-มีนาคม ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน-กันยายน
- บทความที่ตีพิมพ์ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ บทความละ 2 ท่าน

รูปแบบการเขียนบทความ/บทความวิจัย

กองบรรณาธิการได้กำหนดระเบียบการส่งต้นฉบับไว้ให้ผู้เขียนยึดเป็นแนวทางในการส่งต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์ลง “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่” และกองบรรณาธิการสามารถตรวจสอบต้นฉบับก่อนการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ โดยวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ.2556-มีนาคม พ.ศ.2557 จะเป็นวารสารเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม โดยการกำหนดเป้าหมายและขอบเขต (Aims & Scope) ที่จะตีพิมพ์บทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษา ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน โดยเนื้อหาของบทความควรจะนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ในบทนำ ที่มาของปัญหา)
- การมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย (มีผู้แต่งร่วมเป็นภาคเอกชนหรือตัวแทนชุมชน)
- กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (วิธีการทดลอง บทสรุปเชิงเสนอแนะ)
- ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น (ทฤษฎีและกรอบแนวคิด)
- การคาดการณ์สิ่งที่ตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว (ข้อเสนอแนะหลังบทสรุป)
- การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (เป็น Outcome ของงาน พิจารณาจากการนำไปใช้ประโยชน์ และ Citation)
- แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป (เป็น Outcome ของงาน พิจารณาจากการนำไปใช้ประโยชน์ และ Citation)

การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการพิมพ์

1. **ตัวอักษร** : ใช้ตัวอักษร Angsana New โดยชื่อบทความใช้อักษรตัวหนา ขนาด 20 pt ชื่อผู้เขียนและหัวข้อหลักใช้อักษรตัวหนา ขนาด 18 pt และเนื้อเรื่องใช้อักษรตัวปกติ ขนาด 16 pt
2. **การตั้งค่าหน้ากระดาษ** : บนและซ้าย ขนาด 1.5 นิ้ว ล่างและขวา ขนาด 1 นิ้ว
3. **ความยาวของเนื้อหา** : ไม่เกิน 15 หน้า รวมตารางรูปภาพ และเอกสารอ้างอิง
4. **รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษในเนื้อเรื่องภาษาไทย** :
 - ชื่อวิทยาศาสตร์ คำขึ้นต้นให้ใช้อักษรตัวใหญ่ และใช้ตัวอักษรเอียง เช่น *Uglena acus*
 - ชื่อเฉพาะให้ขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่ทุกคำ เช่น Berdmann, Lemmermann
 - ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกวงเล็บให้ใช้ตัวเล็ก เช่น random complete block design
 - ตัวย่อให้ใช้อักษรตัวใหญ่ทั้งหมด และควรมีคำเต็มบอกไว้ในการใช้ครั้งแรก เช่น (random complete block design, RCBD)

การเรียงลำดับเนื้อหา

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** : ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษเฉพาะตัวอักษรแรกของชื่อเรื่องเท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ (capital letter) นอกนั้นใช้ตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะ
2. **ชื่อผู้วิจัย** : เฉพาะผู้วิจัยหลักให้พิมพ์ด้วยตัวหนา โดยระบุสถานที่ทำงานหรือหน่วยงานที่สังกัด และอีเมล
3. **บทคัดย่อ (Abstract)** : (ภาษาไทยก่อนและตามด้วยภาษาอังกฤษ) เป็นการสรุปสาระสำคัญ ประเภทวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และสรุปผลการวิจัยที่กระชับและชัดเจน ระบุตัวเลขสถิติที่สำคัญ ใช้ภาษารัดกุมเป็นประโยคสมบูรณ์และเป็นร้อยแก้ว ไม่แบ่งเป็นข้อๆ โดยบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษขนาด A4 และให้ระบุคำสำคัญ (keywords) ไว้ท้ายบทคัดย่อในแต่ละภาษา
4. **บทนำ (Introduction)** : ให้เขียนอธิบายปัญหา วัตถุประสงค์ และการตรวจสอบเอกสาร
5. **ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)** : อธิบายถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองและอธิบายวิธีการศึกษาทดลอง
6. **ผลการวิจัย (Results)** : การเขียนเสนอผลการศึกษาคควรกระชับและแสดงการวิจัยถึงผลที่ชัดเจน หากมีตารางกราฟ หรือรูปภาพ ให้มีเนื้อหาหรือวิธีการอธิบายประกอบ
7. **การอภิปรายผล (Discussions)** : การเขียนอภิปรายผลการศึกษา เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงตามวัตถุประสงค์ สมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ อย่างไร ด้วยเหตุผลใดเปรียบเทียบหรือตีความเพื่อเน้นความสำคัญของงานและสรุปให้เข้าใจง่ายที่สุด
8. **บทสรุปหรือข้อเสนอแนะ (Conclusion or Suggestions)** : ให้เขียนสรุปสาระสำคัญของผลงานวิจัยว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยเน้นถึงปัญหาหรือข้อโต้แย้งในสาระสำคัญ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
9. **กิตติกรรมประกาศ หรือคำขอบคุณ (Acknowledgement)** : อาจจะมีหรือไม่ก็ได้ โดยเป็นการแสดงความขอบคุณผู้ช่วยเหลือในงานวิจัยแต่ไม่ได้เป็นผู้ร่วมในงานวิจัย

รูปแบบการเขียนรายการอ้างอิง

การอ้างอิงแบบแทรกปนไปกับเนื้อหา : เนื้อหาบทความใช้ระบบการอ้างอิงแบบนามปี (ชื่อ-นามสกุลของผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์) ตัวอย่างเช่นลมูล รัตตากร (2529) ได้กำหนดคุณสมบัติของ.....

เอกสารอ้างอิง : การเขียนเอกสารอ้างอิงให้เรียงเอกสารที่ใช้อ้างอิงทั้งหมดตามลำดับอักษรตัวแรกของรายการที่อ้างอิง โดยเรียงลำดับแบบพจนานุกรม และให้เรียงภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

1. หนังสือ

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. **ชื่อหนังสือ.** ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

สีลาภรณ์ บัวสาย. 2549. **เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

Courtney, T. K. 1965. **Physical Fitness and Dynamic Health.** New York: McGraw-Hill Inc.

2. วารสาร

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. **ชื่อวารสาร** (ชื่อเต็มหรือย่อก็ได้). ปีที่ (ฉบับที่): เลขหน้าเริ่มต้น-เลขหน้าสิ้นสุด.

ไพฑูรย์ สีนารัตน์. 2531. การปฏิรูปหลักสูตรมหาวิทยาลัยในประเทศที่กำลังพัฒนา. **อุดมศึกษา.** 13 (34): 14-20.

Elmastas, M., O. Isildak, I. Turkekal and N. Temar. 2007. Determination of antioxidant activity and antioxidant compounds in wild edible mushroom. **Food Composition and analysis.** 20: 337-345

3. วิทยานิพนธ์

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. **ชื่อวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าแบบอิสระ.** ระดับวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าแบบอิสระ คณะ สถาบัน การศึกษา.

ยุริพรรณ แสนใจยา. 2545. **แนวทางการพัฒนาไร้อาสุวิฟูห์ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

4. เอกสารวิชาการอื่นๆ

ชื่อ สกุล ผู้เขียนหรือหน่วยงาน. ปีที่พิมพ์. **ชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ.** ประเภทของเอกสาร. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดพิมพ์. สถานที่พิมพ์.

คณะกรรมการอำนวยการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย. 2549. **คู่มือคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์.** สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร.

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. **ชื่อเรื่อง.** (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: ชื่อ website (วัน เดือน ปี ที่สืบค้นข้อมูล)

วิจารณ์ พานิช. 2554. **วิชาการรับใช้สังคม.** (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <http://www.gotoknow.org/posts/440436> (27 เมษายน 2556)

การส่งต้นฉบับ

1. ผู้ส่งบทความจะต้องทำหนังสือส่ง พร้อมทั้งระบุชื่อ-สกุล หมายเลขโทรศัพท์ และอีเมล โดยทางกองบรรณาธิการวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่จะติดต่อกลับไป เพื่อแจ้งผลการพิจารณา

2. จัดส่งต้นฉบับที่พิมพ์ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร จำนวน 3 ชุด พร้อมแผ่น CD บันทึกข้อมูล ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนมาที่

กองบรรณาธิการ “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่”

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เลขที่ 202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

หรือเว็บไซต์ <http://www.research.cmru.ac.th>

การประเมินบทความต้นฉบับ

ต้นฉบับจะต้องผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จากภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้นๆ จำนวน 2 ท่านต่อเรื่อง โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาจะเป็นผู้สรรหา เพื่อรับการประเมิน กรณีมีการแก้ไขสถาบันวิจัยและพัฒนาจะส่งผลการอ่านประเมินคืนผู้เขียนให้เพิ่มเติม แก้ไข หรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

หมายเหตุ

1. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ใน “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่” ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. เนื้อหาบทความที่ปรากฏในวารสารเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาด อันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์
3. ในกรณีเป็นบทความที่ส่งมาจากบุคคลภายนอก จะมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการประเมิน และกลั่นกรองบทความจำนวน 3,000 บาท





RAJABHAT CHIANG MAI RESEARCH JOURNAL



สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 14

เลขที่ 202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ 0-5388-5959 โทรสาร 0-5388-5950